DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

11. januar 2007 *

I sag C-40/05,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Överklagandenämnden för högskolan (Sverige) ved afgørelse af 1. februar 2005, indgået til Domstolen den 3. februar 2005, i sagen:

Kaj Lyyski

mod

Umeå Universitet,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Borg Barthet og J. Malenovský (refererende dommer),

generaladvokat: C. Stix-Hackl
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

* Processprog: svensk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. april 2006,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— den svenske regering ved K. Wistrand, som befuldmægtiget

— den polske regering ved T. Nowakowski, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved L. Ström van Lier og G. Rozet, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 14. september 2006,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 12 EF og 39 EF.

2 Anmodningen er blevet indgivet inden for rammerne af en sag mellem Kaj Lyyski, der er svensk statsborger og ansat som lærer ved en skole i Finland, og Umeå Universitet (Sverige) vedrørende et afslag på en ansøgning, som Kai Lyyski havde indgivet med henblik på at følge en uddannelse på dette universitet.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 3, stk. 1, EF bestemmer:

»Med de i artikel 2 nævnte mål for øje skal Fællesskabets virke under de betingelser og i det tempo, som er foreskrevet i denne traktat, indebære:

[...]

q) bidrag til kvalitetsuddannelser og udfoldelsesmuligheder for medlemsstaternes kulturer

[...]«

4 Artikel 12, stk. 1, EF har følgende ordlyd:

»Inden for denne traktats anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.«

5 Artikel 39, stk. 1 og 2, EF lyder således:

»1. Arbejdskraftens frie bevægelighed sikres inden for Fællesskabet.

2. Den forudsætter afskaffelse af enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår.«

6 Artikel 149, stk. 1 og 2, EF har følgende ordlyd:

»1. Fællesskabet bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

2. Målene for Fællesskabets indsats er:

[...]

— at begunstige studerendes og læreres mobilitet [...]

[...]«

7 Endelig har artikel 150, stk. 1 og 2, EF følgende ordlyd:

»1. Fællesskabet iværksætter en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.

2. Målene for Fællesskabets indsats er:

[...]

— at lette adgangen til erhvervsuddannelse og begunstige mobiliteten for erhvervslærere og personer under uddannelse, navnlig unge

[...]«

De nationale bestemmelser

Bestemmelserne vedrørende de betingelser, der skal være opfyldt, for at blive ansat tidsubegrænset som lærer i Sverige

8 Skollagens kapitel 2, § 4, første afsnit, nr. 1 og 2, og kapitel 2, § 4, andet afsnit (1985:1100, den svenske skolelov, herefter »skollagen«), bestemmer, at følgende personer opfylder betingelserne for tidsubegrænset ansættelse som lærer, børnehaveklasselærer eller fritidspædagog i det offentlige skolesystem:

»1. personer, der har afsluttet en svensk læreruddannelse eller en børne- og ungdomspædagogisk uddannelse, som regeringen i henhold til kapitel 1, § 11, i högskolelagen (1992:1434, den svenske lov om højere uddannelser) har fastsat nærmere forskrifter om, eller en tilsvarende ældre uddannelse, der i det væsentlige omfatter de fag, ansættelsen vedrører

2. personer, der har fået et kvalifikationsbevis i henhold til § 4a og 4b.

En person, der ikke opfylder betingelserne, kan dog under særlige omstændigheder ansættes tidsubegrænset som lærer, såfremt der ikke er et tilstrækkeligt antal kvalificerede ansøgere, og hvis ansøgeren har en tilsvarende kvalifikation i relation til den undervisning, ansættelsen vedrører, og der desuden er grund til at antage, at ansøgeren er egnet til at undervise [...]«

9 Skollagens kapitel 2, § 4 a, bestemmer:

»En person, der har en udenlandsk læreruddannelse, får et kvalifikationsbevis, hvis denne uddannelse alene eller sammen med erhvervserfaring svarer til en sådan pædagogisk uddannelse, der nævnes i § 4, første afsnit, nr. 1 [...]«

Bestemmelserne vedrørende det i hovedsagen omhandlede uddannelsesprogram

10 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at der ifølge finanslovsforslaget for 2002 i de seneste par år er blevet iværksat et særligt læreruddannelsesprojekt (»särskild lärarutbildning«, herefter »SÄL-programmet« eller »SÄL-uddannelsen«) for at tilvejebringe et større antal lærere i betragtning af dels den store stigning i antallet af elever, dels det store antal lærere, der går på pension.

11 Förordning om särskilda lärarutbildningar (2001:740, bekendtgørelse om særlige læreruddannelser, herefter »SÄL-bekendtgørelsen«) fastsætter bestemmelserne vedrørende SÄL-uddannelserne. Den giver seks universiteter og højere uddannelsesinstitutioner til opgave at uddanne lærere, der ikke opfylder betingelserne for tidsubegrænset fastansættelse ved en svensk skole, eller lærere, som ønsker at tilegne sig yderligere færdigheder inden for nye fagområder. Med dette initiativ forudses det, at der vil blive tilvejebragt og kvalificeret ca. 4 000 lærere. SÄL-bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. november 2001, og den gælder indtil den 31. december 2006.

12 SÄL-bekendtgørelsens § 1, der står under overskriften »Anvendelsesområde«, bestemmer:

»Denne bekendtgørelse indeholder bestemmelser vedrørende uddannelser ved højere uddannelsesinstitutioner, der skal tilrettelægges ved særlige midler, og som har til formål, at studerende skal aflægge lærereksamen.«

13 SÄL-bekendtgørelsens § 2, der findes under overskriften »Uddannelsesstederne«, bestemmer:

»Uddannelserne skal tilrettelægges ved de statslige universiteter og højere uddannelsesinstitutioner, som regeringen udpeger. Ved højere uddannelsesinstitutioner forstås herefter både universiteterne og de højere uddannelsesinstitutioner.«

14 SÄL-bekendtgørelsens § 3, der står under overskriften »Formålet med uddannelserne«, bestemmer:

»Uddannelserne tilrettelægges for på kort sigt at imødekomme behovet for kvalificerede lærere og skal dække de fag eller fagområder, som de højere uddannelsesinstitutioner bestemmer efter samråd med den berørte kommune.«

15 Hvad angår adgangsbetingelserne har SÄL-bekendtgørelsens § 6 følgende ordlyd:

»Personer, som ikke opfylder de krævede betingelser for tidsubegrænset ansættelse i henhold til kapitel 2, § 4, første afsnit, nr. 1 og 2, i skollagen, kan optages på den særlige læreruddannelse, såfremt han eller hun

1. som følge af afslutningen af en uddannelse ved en højere uddannelsesinstitution eller som følge af erhvervserfaring har forudsætninger for at bestå en lærereksamen med henblik på undervisning i det fag eller inden for det fagområde, uddannelsen vedrører, og

2. er ansat som lærer af rektor for den skole, hvor den praktiske del af uddannelsen kan gennemføres.

En ansøger, der opfylder betingelserne for en tidsubegrænset ansættelse i henhold til kapitel 2, § 4, første afsnit, nr. 1 og 2, i skollagen, kan også optages på uddannelsen, såfremt uddannelsen vil føre til, at han eller hun derved får kompetence til at undervise inden for yderligere et eller flere fag eller fagområder.«

16 SÄL-bekendtgørelsens § 7 bestemmer:

»Ud over hvad der følger af § 6, skal ansøgeren have afsluttet en uddannelse ved en højere uddannelsesinstitution på et sådant niveau, at lærereksamen i henhold til § 6,

første afsnit, kan bestås, eller at den yderligere kompetence i henhold til § 6, andet afsnit, kan opnås, inden for rammerne af en uddannelse i henhold til denne bekendtgørelse. Med uddannelse ved en højere uddannelsesinstitution ligestilles tilsvarende kundskaber, som ansøgeren har erhvervet inden eller uden for Sverige.«

17 I henhold til SÄL-bekendtgørelsens § 10 skal SÄL-uddannelserne tilrettelægges mindst på deltid og må højst vare indtil den 31. december 2006. Den samlede uddannelsestid for én studerende må højst svare til 60 point. Uddannelserne skal planlægges under hensyn til den enkelte studerendes tidligere uddannelse og erhvervserfaring.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18 Kaj Lyyski, der er svensk statsborger, indgav ansøgning om at blive optaget på en uddannelse ved Umeå Universitet inden for rammerne af SÄL-programmet fra efterårssemestret 2004.

19 I sin ansøgning oplyste han, at han i uddannelsesperioden ville have ansættelse som lærer ved en svensksproget skole i Åbo (Finland).

20 Umeå Universitet afslog ansøgningen. Universitetet fandt, at Kaj Lyyski i henhold til universitetets egen fortolkning af SÄL-bekendtgørelsen og den fortolkning, det svenske undervisningsministerium havde anlagt, ikke opfyldte de betingelser, der var krævet, for at han kunne blive optaget på den uddannelse, der var tilrettelagt inden for SÄL-programmet, da han ikke var ansat ved en svensk skole og følgelig måtte følge den praktiske del af uddannelsen i Finland.

21 Kaj Lyyski anlagde sag ved den forelæggende ret til prøvelse af det afslag på ansøgningen, som Umeå Universitet havde givet. Han gjorde gældende, at han skulle anses for at opfylde betingelserne for at blive optaget på den nævnte uddannelse, og at han som svensk statsborger med bopæl i Finland og ansat ved en svensksproget skole i denne medlemsstat havde tilstrækkeligt med erhvervserfaring til at påbegynde en lærerkarriere.

22 Umeå Universitet gjorde navnlig gældende, at betingelsen om ansættelse ved en skole i Sverige for at få adgang til SÄL-uddannelserne var retfærdiggjort af grunde, der var objektive og forholdsmæssige i forhold til disses formål.

23 Den forelæggende ret har henvist til artikel 12 EF og artikel 149, stk. 1, EF samt til Domstolens dom af 7. februar 1979, Knoors (sag 115/78, Sml. s. 399), af 13. februar 1985, Gravier (sag 293/83, Sml. s. 593), af 2. februar 1988, Blaizot (sag 24/86, Sml. s. 379), og af 11. juli 2002, D'Hoop (sag C-224/98, Sml. I, s. 6191), og har herved anført, at situationen i den foreliggende sag falder inden for fællesskabsrettens anvendelsesområde, og at spørgsmålet følgelig er, om betingelsen om ansættelse ved en svensk skole for at få adgang til SÄL-uddannelserne er forenelig med fællesskabsretten.

24 På den baggrund har Överklagandenämnden för högskolan besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er fællesskabsretten og navnlig artikel 12 EF til hinder for, at der ved vurderingen af, om en ansøger kan optages på en læreruddannelse, der har til

formål på kort sigt at dække behovet for kvalificerede lærere i Sverige, stilles et krav om ansættelse ved en svensk skole? Kan et sådant krav anses for at være begrundet og forholdsmæssigt?

2) Har det ved vurderingen af det første spørgsmål nogen betydning, om den person, der søger optagelse på uddannelsen, og som er ansat ved en skole i et andet EU-land end Sverige, er svensk statsborger eller statsborger i en anden medlemsstat?

3) Har det ved vurderingen af det første spørgsmål nogen betydning, om læreruddannelsen er oprettet med henblik på at blive udbudt i en begrænset periode, eller om der er tale om en mere permanent læreruddannelse?«

Om de præjudicielle spørgsmål

25 Med spørgsmålene, som vil blive behandlet samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om fællesskabsretten er til hinder for, at en national lovgivning, der midlertidigt tilrettelægger en uddannelse med henblik på kortsigtet at opfylde behovet for kvalificerede lærere i en medlemsstat, anvendes således, at uddannelsen forbeholdes ansøgere, der er ansat ved en skole i den nævnte medlemsstat, og om det med henblik på denne vurdering har betydning, om en sådan uddannelse har en mere permanent karakter eller ikke, og om ansøgerne er statsborgere i denne medlemsstat eller ikke.

26 For at besvare disse spørgsmål må det indledningsvis undersøges, om en situation som den i hovedsagen henhører under fællesskabsrettens anvendelsesområde.

27 I den foreliggende sag har den uddannelse, som sagsøgeren har indgivet ansøgning om at blive optaget på inden for rammerne af SÄL-programmet, navnlig til formål at uddanne lærere, der ikke opfylder betingelserne for tidsubegrænset fastansættelse ved svenske skoler i overensstemmelse med det normale karriereforløb, der reguleres af skollagen. Denne uddannelse, der er blevet tilrettelagt for en bestemt periode ved hjælp af særlige bevillinger, som er fastsat på statsbudgettet, har således til formål at give særlige kvalifikationer med henblik på tidsubegrænset undervisning. Det må derfor medgives, at SÄL-bekendtgørelsen har erhvervsuddannelse til formål. Uddannelsen kan desuden kun tages ved bestemte universiteter og bestemte højere uddannelsesinstitutioner.

28 Som Domstolen allerede har udtalt i præmis 25 i Gravier-dommen, henhører vilkårene for adgang til erhvervsuddannelse under EF-traktatens anvendelsesområde (jf. ligeledes dom af 1.7.2004, sag C-65/03, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 6427, præmis 25, og af 7.7.2005, sag C-147/03, Kommissionen mod Østrig, Sml. I, s. 5969, præmis 32).

29 Det følger ligeledes af retspraksis, at såvel højere uddannelse som universitetsuddannelse udgør erhvervsuddannelse (jf. Blaizot-dommen, præmis 15-20, dom af 27.9.1988, sag 42/87, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 5445, præmis 7 og 8, og dommen i sagen Kommissionen mod Østrig, præmis 33). Spørgsmålet, om undervisningen har permanent karakter eller ikke, har ingen betydning for denne vurdering.

30 Under disse omstændigheder kan en afgørelse, der er truffet inden for området erhvervsuddannelse, som den, der vedrører sagsøgeren i hovedsagen, falde ind under fællesskabsrettens materielle anvendelsesområde.

31 Med hensyn til arbejdskraftens frie bevægelighed i henhold til artikel 39, stk. 1, EF har Domstolen udtalt, at enhver statsborger i en medlemsstat, som har gjort brug af sin ret i henhold til denne frihed, og som har haft beskæftigelse i en anden medlemsstat, er omfattet af nævnte bestemmelses anvendelsesområde, uanset sin bopæl og sit statsborgerskab (jf. bl.a. dom af 26.1.1999, sag C-18/95, Terhoeve, Sml. I, s. 345, præmis 27).

32 Da dette er tilfældet for sagsøgeren i hovedsagen, som har beskæftigelse i en anden medlemsstat end den stat, hvor han er statsborger, henhører hans situation under fællesskabsrettens anvendelsesområde. Det må derfor undersøges, om bestemmelserne i fællesskabsretten er til hinder for en national lovgivning som SÄL-bekendtgørelsen.

33 Det bemærkes indledningsvis, at artikel 12 EF, som den forelæggende ret udtrykkeligt har fremhævet, og som indeholder det almindelige forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, kun kan anvendes selvstændigt på forhold omfattet af fællesskabsretten, for hvilke traktaten ikke indeholder særlige bestemmelser om forbud mod forskelsbehandling (jf. dom af 26.11.2002, sag C-100/01, Oteiza Olazabal, Sml. I, s. 10981, præmis 25, af 11.12.2003, sag C-289/02, AMOK, Sml. I, s. 15059, præmis 25, og af 29.4.2004, sag C-387/01, Weigel, Sml. I, s. 4981, præmis 57).

34 Hvad angår arbejdskraftens frie bevægelighed er dette princip blevet gennemført og konkretiseret ved artikel 39, stk. 2, EF. Der er derfor ikke anledning til at udtale sig om artikel 12 EF (Weigel-dommen, præmis 58 og 59).

35 Det bemærkes herefter, at Domstolen i en række afgørelser har fastslået, at traktatens bestemmelser vedrørende den frie bevægelighed for personer skal gøre det lettere for fællesskabsborgerne at udøve erhvervsmæssig beskæftigelse af enhver art på hele Fællesskabets område, og at disse bestemmelser indeholder et forbud mod foranstaltninger, som kan være til ugunst for disse borgere, såfremt de ønsker at udøve en erhvervsmæssig beskæftigelse på en anden medlemsstats område (dom af 7.7.1988, forenede sager 154/87 og 155/87, Wolf m.fl., Sml. s. 3897, præmis 13, af 15.12.1995, sag C-415/93, Bosman, Sml. I, s. 4921, præmis 94, Terhoeve-dommen, præmis 37, dom af 27.1.2000, sag C-190/98, Graf, Sml. I, s. 493, præmis 21, og af 17.3.2005, sag C-109/04, Kranemann, Sml. I, s. 2421, præmis 25).

36 Det er ikke blevet anfægtet, at alle medlemsstaters borgere, der har de nødvendige kvalifikationer for at undervise, kan blive ansat tidsbegrænset som lærere. I den forbindelse har den svenske regering — uden at være blevet modsagt på dette punkt — gjort gældende, at SÄL-uddannelserne netop er møntet på statsborgere fra andre medlemsstater, der er ansat som lærere i Sverige på tidsbegrænsede kontrakter, og som i højere grad end svenske statsborgere ikke kan opfylde alle de betingelser, der kræves for at blive ansat permanent som lærer efter et normalt karriereforløb.

37 For så vidt en national lovgivning som SÄL-bekendtgørelsen er anvendt på en sådan måde, at det kræves af ansøgerne til en uddannelse, at disse er ansat ved en skole i den pågældende medlemsstat, kan den heraf følgende udelukkelse af ansøgninger fra lærere, der er ansat ved en skole i en anden medlemsstat, diskriminere statsborgere, som arbejder i andre medlemsstater, og navnlig de statsborgere, der — som

sagsøgeren i hovedsagen — har udøvet deres ret til fri bevægelighed. Anvendelsen af en sådan lovgivning synes derfor at kunne hindre arbejdskraftens frie bevægelighed, hvilket i princippet er forbudt ved artikel 39 EF.

38 Endelig, og selv om betingelsen om, at ansøgerne til SÄL-uddannelserne skal være ansat ved en svensk skole, udgør en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed, kan den imidlertid falde uden for forbuddet, der er fastsat i artikel 39 EF, hvis den forfølger et legitimt mål, der er foreneligt med traktaten og begrundet i tvingende almene hensyn. Desuden skal anvendelsen af de omhandlede nationale regler i et sådant tilfælde kunne sikre, at det med reglerne forfulgte mål nås, og den må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt med henblik på at nå det pågældende mål (jf. bl.a. dom af 31.3.1993, sag C-19/92, Kraus, Sml. I, s. 1663, præmis 32, Bosman-dommen, præmis 104, dom af 30.9.2003, sag C-224/01, Köbler, Sml. I, s. 10239, præmis 77, og Kraneman-dommen, præmis 33).

39 Det fremgår af artikel 149 EF og 150 EF, at tilrettelæggelsen af både uddannelsessystemet og erhvervsuddannelserne henhører under medlemsstaternes ansvar. Dette ansvar omfatter bl.a. bevaring og forbedring af uddannelsessystemet, der følgelig kan udgøre legitime mål i forhold til disse traktatbestemmelser. Det er ikke anfægtet, at SÄL-bekendtgørelsen netop er omfattet af dette område.

40 Hvad angår vurderingen af de tvingende almindelige hensyn står det fast, at vedtagelsen af SÄL-bekendtgørelsen indgår i en sammenhæng med mangel på kvalificerede lærere i Sverige, der er ansat tidsubegrænset i overensstemmelse med det normale karriereforløb, som er reguleret ved skollagen. Det fremgår af sagen, at denne mangel er et resultat af, at der i denne medlemsstat for det første er et stort antal lærere, der går på pension, for det andet, at der er et utilstrækkeligt antal uddannede, der opfylder adgangskravene for at kunne påbegynde denne normale karriere, og endelig for det tredje, at der er en stor stigning i antallet af elever. Da der

herudover er enighed om, at ansættelse på ubegrænset tid af uddannede lærere med eksamensbeviser — selv om dette er tilladt for alle medlemsstaternes statsborgere, der har de krævede eksamensbeviser — ikke har opfyldt behovene for lærere i denne medlemsstat, kan der ikke være tvivl om, at det tilkommer de nationale myndigheder at benytte sig af lærere, der er ansat tidsbegrænset.

41 Dernæst opstår spørgsmålet, om anvendelsen af SÄL-bekendtgørelsen opfylder kravet om forholdsmæssighed i forhold til det forfulgte formål.

42 Først bemærkes, at SÄL-uddannelserne kun udbydes ved seks universiteter og højere uddannelsesinstitutioner ved hjælp af særlige bevillinger, der er fastsat i statsbudgettet, med formålet at tilvejebringe 4 000 lærere. Det fremgår ikke af sagens akter, at denne uddannelsesindsats på den baggrund har andet end en engangskarakter.

43 Dernæst kræves det af ansøgerne til den særlige uddannelse, at de er ansat ved en svensk skole. Dette krav — der kan hindre adgangen til den nævnte uddannelse af lærere, der udøver deres aktivitet i en anden medlemsstat — hænger sammen med gennemførelsen af den praktiske del af den særlige uddannelse. Denne del er i princippet sikret på det sted, hvor læreren udøver sin aktivitet. At følge og evaluere denne del er åbenbart vanskeligere i det tilfælde, hvor den gennemføres i et miljø uden for det svenske skolesystem.

44 For at kunne vurdere, om anvendelsen af den omhandlede foranstaltning går ud over, hvad der er nødvendigt, skal de betingelser, der vedrører den praktiske del af den omhandlede uddannelse, også undersøges. I lyset af de oplysninger, som den svenske regering er fremkommet med under retsmødet, forekommer det, at bestemte højere uddannelsesinstitutioner eller universiteter kunne fritage de berørte for den nævnte praktiske del. Regeringen har heller ikke udelukket, at den praktiske del kan gennemføres ved en anden skole end den, hvor den omhandlede person er ansat som lærer. Under disse omstændigheder gør de oplysninger, som Domstolen er i besiddelse af, det ikke muligt med sikkerhed at afgøre, om den praktiske del af den nævnte uddannelse udgør en væsentlig og obligatorisk bestanddel deraf.

45 Den undervisningsaktivitet, som sagsøgeren i hovedsagen udøver, garanterer desuden a priori — som det kræves — at han er egnet til at følge uddannelsen, der udbydes inden for rammerne af SÄL-programmet, og til efter afslutningen af uddannelsen at undervise i Sverige. Selv om det ganske vist ikke er sikkert, at den omhandlede ansøger har tilkendegivet, at han faktisk vil søge om tidsubegrænset ansættelse i Sverige efter afslutningen af en sådan uddannelse, skaber dette forhold under ingen omstændigheder tvivl om, at hans situation kan sammenlignes med den situation, lærere, der har en tidsbegrænset ansættelse på svenske skoler, befinder sig i, og som — således som det følger af de bemærkninger, der er indgivet til Domstolen under retsmødet — ikke har nogen forpligtelse til at tage ubegrænset ansættelse som lærer i Sverige efter afslutningen af den nævnte uddannelse.

46 I en sådan situation kunne afslaget på sagsøgeren i hovedsagens ansøgning med den eneste begrundelse, at den hidrører fra en person, der ikke er ansat ved en svensk skole — hvorimod enhver tilsvarende ansøgning, der hidrører fra lærere, som er

ansat ved svenske skoler, er tilfredsstillende — i princippet i sidste ende vise sig at være i strid med de tilsigtede formål og uforholdsmæssig, navnlig hvis hindringerne for gennemførelsen af den praktiske del af uddannelsen uden vanskeligheder kunne fjernes.

47 Under disse omstændigheder kan det ikke udelukkes, at den måde, SÄL-bekendtgørelsen er blevet anvendt på, går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå formålet, der tilsigter at bevare og forbedre det svenske uddannelsessystem.

48 I betragtning af de begrænsede oplysninger, Domstolen er i besiddelse af, må det fastslås, at det påhviler den nationale ret, for hvem sagen er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, at vurdere, om anvendelsen af SÄL-bekendtgørelsen — i lyset af de overvejelser, der er gjort i denne doms præmis 42-45 — er forholdsmæssig i forhold til det forfulgte formål.

49 På grundlag af alle de foranstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at fællesskabsretten ikke er til hinder for, at en national lovgivning, der midlertidigt tilrettelægger en uddannelse med henblik på kortsigtet at opfylde behovet for kvalificerede lærere i en medlemsstat, kræver, at ansøgerne til denne uddannelse er ansat ved en skole i den nævnte medlemsstat, dog med det forbehold, at den anvendelse, der gøres af denne lovgivning, ikke fører til, at enhver ansøgning fra en lærer, der ikke er ansat ved en sådan skole, principielt udelukkes, uden at der sker en forudgående og individuel vurdering af ansøgningen, navnlig med hensyn til ansøgerens egnethed og til muligheden for at kontrollere den praktiske del af den uddannelse, som den pågældende er blevet optaget på, eller eventuelt at give fritagelse for denne del.

Sagens omkostninger

50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Fællesskabsretten er ikke til hinder for, at en national lovgivning, der midlertidigt tilrettelægger en uddannelse med henblik på kortsigtet at opfylde behovet for kvalificerede lærere i en medlemsstat, kræver, at ansøgerne til denne uddannelse er ansat ved en skole i den nævnte medlemsstat, dog med det forbehold, at den anvendelse, der gøres af denne lovgivning, ikke fører til, at enhver ansøgning fra en lærer, der ikke er ansat ved en sådan skole, principielt udelukkes, uden at der sker en forudgående og individuel vurdering af indholdet af ansøgningen, navnlig med hensyn til ansøgerens egnethed og til muligheden for at kontrollere den praktiske del af den uddannelse, som den pågældende er blevet optaget på, eller eventuelt at give fritagelse for denne del.

Underskrifter